

ZURNĀLISTA VIEDOKLIS
MĀRĪTE RAKS-LASMANE
63223336
marite@talsuvestis.lv

Vai būs iespējama novadu attīstība?

Šodien laikrakstā esam veltījuši atvērumu tēmai par nākamā gada novadu pašvaldību budžetiem. Tā kā konkrēti gala cipari pašvaldībā vēl nav zināmi, vien aptuvenas aprises, novadu priekšstāvji un Talsu novada domes deputāti varēja paust savu nostāju diezgan vispārīgi. Par konkrētām iniciatīvām, kā novados veikties ar budžeta izskatīšanu un izvērtēšanu, un kādas ir konkrētas summas, kā ierasts, informēsim jūs vēlāk.

Bet tagad par to, ko varas kalpi sacīja, jo ir lietas, kas visus satrauc vienlīdz stipri. Proti, tās ir bažas par pašvaldības iespējām nākamajā gadā saņemt aizņēmu-mus Valsts kasē.

Ja ar šo jautāju-mu būs problēmas, tas patiesi varētu ietekmēt novadu plānus to ceļā uz attīstību, Dundagas novada gadījumā pat izjaukt tekošo, šķietami primāri vajadzīgo darbu plānus. Talsu novada domes priekšsēdētājs Dainis Karols uztraucas, ka varētu būt traucēta attiecīgu infrastruktūras objektu realizācija. Rojas novada domes priekšsēdētāja Eva Kārkliņa valsts līmeni notiekošo salīdzina ar spēlēšanos smilšu kastē, kamēr Rojas novada pašvaldībai cītīgi jāaplāno, jātaupa un jāskaita katrs eiro. Viegli neklājas arī mazajam Mērsraga novadam, kur ne prātā domas par lie-lām iniciatīvām, jo jādomā par jaunās sporta zāles kredīta atmaksu un to, kā nosegt skolēniem brīvpusdienas. Runājot par nākamā gada budžetu ar salīdzinoši mazo novadu (Mērsraga, Rojas un Dundagas) vadītājiem, ne reizi vien prātā iešāvās doma par to, ka mazam novadam nav viegli «pavilkst» lielus objektus un domāt par jaunu būvju izveidi. Šis ir viens no faktoriem, ko uzsver arī Vides aizsardzības un re-gionālās attīstības ministrs Juris Pūce, proti, ka, izveidojot lielākas adminis-tratīvās teritorijas, iespējams viegлāk dabūt un nodrošināt finansējumu ob-jektiem, projektiem, kas būtiski attī-tības veicināšanai.

Talsu novada pašvaldības nāka-mā gada budžeta izvērtēšana domes deputātiem vēl tikai prieķā. Daudzi atzīst bažas par procesu, cik raits vai asām diskusijām bagāts tas būs. Katram politiskajam spēkam ir savas prioritātes, kam, viņuprāt, noteiki

nepieciešams piešķirt līdzekļus un par ko viņi sola cīnīties. Bet cik sprai-ga šī cīņa būs un kam nāksies piekāp-ties, lai tomēr nonāktu pie kopsaucēja un galu galā apstiprinātu budžetu, to mēs vēl redzēsim. Ne velti, uzru-nājot partijas, aicinot izteikties par nākamā gada budžetu, no vairākiem politiskajiem spēkiem saņemu bažas par to, ka viņiem ir grūti par to pa-slaik izteikties un negribas neko solīt, kamēr vēl nav zināmas konkretas budžeta aprises. Iespējams, šī ie-mesa dēļ pēc vairākkārtējiem aici-nājumiem partija «Talsu novada attīstībai» tā arī nesniedza atbil-des uz jautāju-miem. Vai tiešām partijām, kuras nostrādājušas jau

pusi šā sasaukuma laika un arī ie-priekš, vajadzētu būt tik grūti izteikt savu redzējumu, ko ir būtiski paveikt, lai novads turpinātu attīstīties? Vai arī tās vienkārši ir bailes būt drosmī-gam un uzņemties atbildību par sa-viem vārdiem? Tas lai paliek neatbil-dēts un katra paša prātā apsverams. Valsts līmenī tiek runāts par to, ka nākamgad valstij būs lielākais bu-džeta apmērs, bet vai tas nozīmē, ka šo pieaugumu izjutis arī pašval-dībās? Jā, pašvaldības saņems lielā-kus līdzekļus, bet tajā pašā laikā no nākamā gada pašvaldībām jāmaksā vairāk par brīvpusdienām skolēniem nekā līdz šim. Pašlaik tas no malas izskatās pēc principa «ar vienu roku dod, ar otru nem». Pašvaldība ir tuvā-kā iestāde laukos dzīvojošajam cilvē-kam, tāpēc iedzīvotāji viņu darbu vēr-tējo īpaši stingri. Deputātus sagaida

izaicinošs darbs, lai apstiprinātu tādu budžetu, kas liktu iedzīvotājam jus-ties vajadzīgam un novērtētam, ra-dot vienlīdzīgu attieksmi pret visām iedzīvotāju grupām. Ir jādomā sain-mieci, nevis populisti, jāizvēlas kompromisa māksla, nevis kīviņi, jābūt tālredzīgiem, domājot par no-vadu nākotni, nevis tuvredzīgiem un sīkumainiem. Darāmā un izaicināju-mu ir ne mazums, tāpēc deputātiem var tikai novēlēt vēsu prātu un ac-terēties, ka viņi rīkojas ar mūsu, iedzī-votāju, samaksāto nodokļu naudu, ko nopelnām, smagi strādājot. Deputā-tiem pret to vajadzētu izturēties loti uzmanīgi un apdomīgi. ■

Ir jādomā sainmieci, nevis populisti, jāizvēlas kompromisa māksla, nevis kīviņi, jābūt tālredzīgiem, domājot par novadu nākotni, nevis tuvredzīgiem un sīkumainiem.

Guntis Pirvits atstāj vadītāja amatu

Aiga Naudina

Pēdējo divu nedēļu laikā «Talsu Vēstis» bija lasāms sludinājums, ka piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība «Dunda-ga» meklē valdes priekšsēdētāju. Šo amatu 21 gada garumā ie-nēma Guntis Pirvits. Jautāts, vai tiešām nolēmis no kooperatīva vadības aiziet, viņš atbild apstip-rinoši, piebilstams, ka ir laiks ie-spēju dot jauniem cilvēkiem.

— Kāpēc nolēmat atkāpties no kooperatīva valdes priekšsēdētāja amata?

— Zemnieki man kooperatīva vadību bija uzticējuši vairāku gadu garumā. Viss pasaulē mainās, un nekas nav mūžīgs. Dzīve ienes savas korekcijas, nepieciešama jauna do-māšana. Katalizators manam lēmu-mam kalpoja arī jaunie kooperatīva statūti, ko šogad no jauna vajadzēja izveidot. Mums šis process izvērtās neveiksmīgs. Šā gada 1. janvārī mai-nījās Kooperācijas likums. Tas par-redzēja pieņemt jaunus statūtus, ko dažādu iemeslu dēļ ne visai veiksmī-gi izdarījām.

— Kas statūtu pieņemšanā bija tik neveiksmīgs — vai nepilnības izstrādes procesā vai kādi neiesaistījās tajā līdz galam?

— Statūti nav jāpieņem man, to dara zemnieki. Pavasarī izveidoja darba grupu, kas izstrādāja šos statū-tus. Darbs notika arī vasarā, un tapa vairāki varianti. Lai gan pirms tam sarunās ar kādu no zemniekiem tiku aicināts to izstrādē neiesaistīties, jo apsolīja, ka visu izdarīs. 3. oktobrī bija lielā sapulce, kurā pieņēma statūtus, pirms tam izejot cauri vi-siem punktiem. Uzņēmumu reģistras nosraidoja. Kādam bija jāuzņemas atbildība, un to izdarīju es. Šis amats (kooperatīva valdes priekšsē-dētājs — A. N.) ir vēlēts. Patiesībā esmu arī noguris un izdedzis no daudzām likuma izmaiņām. Nāk arī digitalizācija, kas man nav tik tuva, un citi faktori, kas ietekmēja manu lēmumu. Tu saproti, ka ir pienācis laiks dot vietu kādam jaunajam ar svaigām idejām. Dzīve arī mainās — nāk jauni lielveikalū tīkli, jauni ie-

pirkšanās un ēšanas paradumi, kur būtu daudz ko darīt.

Tā nav nekāda tragēdija, jo katrs esam savā vietā un laikā. Kopš esmu vadījis kooperatīvu, īstenoti seši Eiropas Savienības projekti. Šis ir tas brīdis, kad savilksti iepriekšējo gadu rezultāti, ir iesniegts jauns Eiropas Savienības projekts, kas jāsteno. Daudzas lietas ir sakārtotas, un vadības maiņa šobrīd būtu daudz vieglāk izdarīma, nekā tad, kad ir sākušies nākamie procesi.

— Amatā esat aizvadījis 21 gadu, kooperatīva zemnieki visu šo laiku jums ir uzticējušies. Kādi šie gadi bijuši jums pašam, jo zinām, ka piedzi-voti dažādi laiki, arī brīdis, kad ko-operatīvs bija uz slēgšanas robežas?

— Ir gājis dažādi, un tas viss būtu vienas atsevišķas, pagarākas sarunas vērts. Varbūt kādreiz... Ko varēju un māceju, esmu izdarījis. Paldies visiem, ar kuriem man bijis tas gods kopā strādāt. Zemniekiem jānovēl lielāka atbilstība izjūta par tiem lē-mumiem, ko viņi pieņem.

— Vai ir zināmas cilvēki, kas uz-ņemsies kooperatīva vadību?

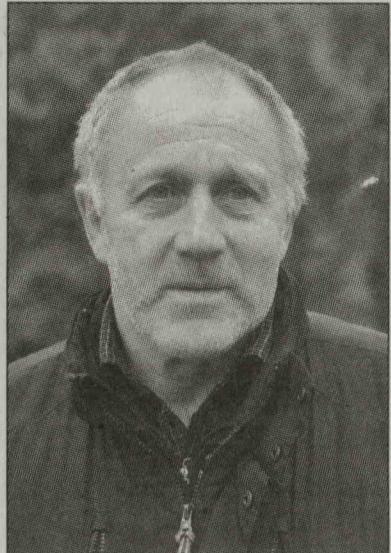
— Pagaidām ne. Izsludinātajā konkursā ir pieteikušies vairāki pre-tendentī. Kad tas noslēgsies, vērtēs pretendēntus, un drīzumā vajadzētu būt zināmam, kurš tas būs. To lems zemnieki, kādu vadītāju viņi vēlas redzēt kooperatīvam. Laiku nevajadzētu vilcināt, ja reiz šie procesi ir aizsākti. Man pēdējā darba diena ir 20. decembris.

— Ko zemnieki teic, ka aizejat no amata?

— Nav nojausmas, ko viņi domā. Domāju, ka viņi zina, bet speciāls pa-zīojums nav bijis.

— Kādā situācijā pašlaik atrodas kooperatīvs?

— Piens pietiek, un ražošana notiek. Sadarbojamies ar citiem uz-ņēmumiem Latvijā, piemēram, uz-ņēmumu «Latvijas Piens». Kooperatīvam ir deviņas tirdzniecības vietas, neskaitot Dundagu, tās ir arī Talsos, Ventspili, Jūrmalā, Tukumā un Rīgā. Jaunu produktu šā gada laikā mums nav bijis. Lai gan kooperatīvs piedāvā plašu produkcijas klāstu, iespējams, jāmeklē kādi nišas produkti, kas līdz šim vēl nav izdarīti. Tīrgus ienes sa-vas korekcijas. Rīgas Centrāltīrgū

Guņa Pirvita pēdējā darba diena kooperatīvā būs 20. decembris. Edgara Lāča foto

mums pazuda viena laba tirdzniecī-bas vieta, kuras ietekmi jūtam. Pie-augot darbaspēka izmaksām, jādomā, kā izdevīgāk produkciju pārdot. Iespējams, tirdzniecības vietas nav tas labākais variants, jo to izmaksas ir pietiekami augstas. Kooperatīva daudz ir roku darbs un arī šeit jāplā-no, kā to līdzvarot ar izmaksām.

— Ko darīsiet, kad beigsiet pildīt valdes priekšsēdētāja pienākumus?

— Ja godīgi, neesmu par to daudz domājis. Iespējams, būs kāds mirklis, kad atpūtīs. Pēdējos gados ir bijuši tādi briži, kad ir vēlme no visa atslēgties, lai gan saprotu, ka pēc tam ir grūti atkal atgriezties atpakaļ. No Dundagas es prom neaizeju un, ja būs lūgums pēc palīdzīgas rokas, droši vien neatteikšu.

— Kādi būtu pirmie darbi, ko va-jadzētu darīt jaunajam kooperatīva valdes priekšsēdētājam, kā redzat kooperatīva turpmāko attīstību?

— Noteikti darīt visu, lai nenoteikti kāda šķelšanās zemniekos, jo citos kooperatīvos tādi gadījumi ir piedzīvoti. Tās ir arī rūpes par darbiniekiem, jo viens pats nekā neizda-rīsi. Svarīgs ir arī realizācijas tīrgus, kas būtu attīstāms un stiprināms. Jā-atrod kādi produkti, kas būtu reali-zējami lielākos apjomos. Latvijā dar-bojas dažādi internetveikali, un šis arī būtu jautājums, par ko domāt. ■

AKTUĀLS JAUTĀJUMS

Vai ir sajūta, ka jaunnedēl jau būs Ziemassvētki?

Kristīne Kārkliņa

Māris Tīgeris no Matkules:

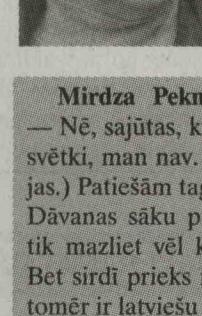
— Ziemassvētkus gaidu un sniegu obligāti nevajag. (Sme-jas.) Dāvanas vēl neesmu sācis pirkst, jo dzīvoju laukos.

Ilga Fridenberga no Talsiem: — Ir sanācis arī citus gadus staigāt decembra beigās ar neaizvērtu virsjaku kā šodien. (Sme-jas.) Dāvanas šis tas mazbēriem jau ir nopirkts, bet kaut kas vēl arī jānopērk. Es parasti pēdē-jā brīdi neskrienu. Cenšos visu izda-rit vairāk vai mazāk laicīgi.

Brigita France no Pasten-des: — Sajūtas, ka drīz jau klāt Ziemassvētki, nav nemaz. Dāvanas meklēt nav īsti kam. (Sme-jas.) Sajūta ir tāda kā rudeni. Esmu jau tik siltu un zaļu laiku Ziemassvētkos piedzīvojuši, šī nav pirmā reize.

Mirdza Pekmane no Talsiem: — Nē, sajūtas, ka drīz būs Ziemassvētki, man nav. Sniega nav. (Sme-jas.) Patiešām tagad ir tā kā rudeni. Dāvanas sāku pirkst jau laicīgi, un tik mazliet vēl kaut kas jānopērk. Bet sirdi prieks ir, jo Ziemassvētki tomēr ir latviešu svētki.

NĀKAMAJĀ LAIKRAKSTĀ:

Sociālā uzņēmuma «Eņģela pasts» izveidotāja Līga Leontīne Uzulniece, vairāk nekā 18 gadus darbojoties sociālajā jomā, pārliecinājusies, ka dāvāt prieku sev nozīmē dāvāt prieku citiem.